

УДК 658.155.2:69

DOI: <https://doi.org/10.31470/2786-6246-2024-7-133-142>

Хоменко Дмитро,
аспірант кафедри публічного управління
та адміністрування Університету
Григорія Сковороди в Переяславі

Khomenko Dmytro,
graduate student of the Department of Public
Management and Administration at Hrihory
Skorovoroda University in Pereyaslav

ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0009-4097-2166>

МЕХАНІЗМИ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЮ ПОЛІТИКОЮ У БУДІВНИЦТВІ

MECHANISMS OF STATE MANAGEMENT OF INVESTMENT POLICY IN CONSTRUCTION

Анотація. Стаття присвячена аналізу механізмів, що використовуються державою для управління інвестиційною політикою в будівництві. Актуальність дослідження обумовлена необхідністю залучення інвестицій в будівельну галузь, яка має ключове значення для сталого розвитку економіки.

Мета статті – систематизація та оцінка наявних механізмів державного управління інвестиційною політикою в будівництві та визначення шляхів їх подальшого вдосконалення. Для досягнення мети в процесі дослідження було вирішено низку завдань: визначено поняття «інвестиційна політика»; проаналізовано стан будівельної галузі в Україні та проблеми, які уповільнюють її розвиток; окреслено роль інвестицій у вирішенні цих проблем; систематизовано та проведено оцінку механізмів державного управління інвестиційною політикою в будівництві; запропоновано шляхи їх подальшого вдосконалення. В ході дослідження використані загальнонаукові методи пізнання: індукції та дедукції, аналізу та синтезу, асоціації та аналогії.

За результатами дослідження встановлено, що уряд активно впроваджує різні механізми управління інвестиційною політикою в будівництві. Серед них – створення інвестиційного законодавства, структурування джерел фінансування, регулювання цін, впровадження системи стандартизації та сертифікації в будівництві, бюджетні трансферти, субсидії та дотації й страхування інвестиційних ризиків. Однак такі проблеми, як корупція, недосконалість законодавства, нерозвинута інфраструктура, обмежена фінансова підтримка малого та середнього бізнесу, нестабільність економічної та податкової політики, недостатній розвиток інновацій та технологій, нестача кваліфікованої робочої сили, відсутність гарантій захисту інвестицій в умовах війни, недостатній попит на продукцію інвестиційного проєкту, відсутність довіри інвесторів у здатності України захистити їхні інвестиції залишаються, що перешкоджає ефективності цих механізмів. Тому необхідно не лише провести інституційні реформи та переглянути нормативно-правову базу, але й забезпечити дотримання чинних законів та нормативно-правових актів. Крім того, такі заходи, як впровадження страхування інвестицій, гарантій повернення інвестицій та захисту прав інтелектуальної власності мають вирішальне значення для зміцнення довіри інвесторів та зменшення ризиків.

Практичне значення дослідження полягає в можливості застосування отриманих результатів для подальшого вдосконалення механізмів державного управління інвестиційною політикою в будівництві, що сприятиме сталому розвитку економіки та підвищенню конкурентоспроможності країни.

Ключові слова: інвестиційна політика, будівництво, інвестиційне законодавство, страхування інвестицій, бюджетні трансферти, арбітражні суди.

Abstract. *The article analyzes the mechanisms used by the state to manage investment policy in construction. The relevance of the study is due to the need to attract investment in the construction industry, which is key to sustainable economic development.*

The purpose of the article is to systematize and evaluate the existing mechanisms of public administration of investment policy in construction and to identify ways to further improve them. To achieve this goal, the study solved several tasks: the concept of "investment policy" is defined; the state of the construction industry in Ukraine and the problems that slow down its development are analyzed; the role of investment in solving these problems is outlined; the mechanisms of public administration of investment policy in construction are systematized and evaluated; and ways of their further improvement are proposed. The study used general scientific methods of cognition: induction and deduction, analysis and synthesis, association and analogy.

The study found that the government is actively implementing various mechanisms for managing investment policy in construction. These include the creation of investment legislation, structuring of funding sources, price regulation, the introduction of a system of standardization and certification in construction, budget transfers, subsidies and grants, and investment risk insurance. However, problems such as corruption, imperfect legislation, poor infrastructure, limited financial support for small and medium-sized businesses, unstable economic and tax policies, insufficient development of innovation and technology, lack of skilled labor, lack of guarantees for investment protection in times of war, insufficient demand for the products of the investment project, and lack of investor confidence in Ukraine's ability to protect their investments remain, which hinders the effectiveness of these mechanisms. Therefore, it is necessary not only to carry out institutional reforms and revise the regulatory framework but also to ensure compliance with existing laws and regulations. In addition, measures such as the introduction of investment insurance, return on investment guarantees, and protection of intellectual property rights are crucial to strengthening investor confidence and reducing risks.

The practical significance of the study lies in the possibility of applying the results obtained to further improve the mechanisms of public administration of investment policy in construction, which will contribute to sustainable economic development and increase the country's competitiveness.

Keywords: *investment policy, construction, investment legislation, investment insurance, budget transfers, arbitration courts.*

Постановка проблеми. В сьогоднішніх економічних умовах механізми державного управління інвестиційною політикою у будівництві набувають особливого значення, виступаючи незамінними інструментами для розширення джерел фінансування та активізації стратегічних програм, спрямованих на відродження інфраструктури України.

Інвестиції, які часто називають життєдайною силою економічного відродження, здатні реанімувати вітчизняні будівельні компанії, що потерпають від наслідків кризи, спричиненої війною. Проблеми, що стоять перед ними, є багатограними, оскільки вони стикаються з виснаженням запасів і нестачею обігових коштів. На цьому тлі необхідність ефективного втручання держави в управління інвестиційною політикою стає беззаперечною.

Переорієнтація деяких будівельних компаній на підтримку національних оборонних ініціатив підкреслює здатність галузі до адаптації в часи несприятливих обставин. Однак необхідність постійного інвестування в основні будівельні проекти залишається першочерговою не лише для зміцнення вітчизняних підприємств, але й для прискорення післявоєнної відбудови, життєво важливої для відновлення країни.

Вдосконалення процесів, що регулюють розробку та реалізацію державних програм, набуває в цьому контексті вирішального значення. Створюючи сприятливе середовище для інвестиційної діяльності в будівельному секторі,

політики можуть допомогти компаніям орієнтуватися в мінливому бізнес-середовищі, протистояти кризовим явищам і підвищити свою конкурентоспроможність. Зрештою, успішна діяльність будівельних компаній слугує стрижнем для прискорення післявоєнної відбудови, просуваючи Україну до більш стійкого та процвітаючого майбутнього.

У світлі цих реалій тема механізмів державного управління інвестиційною політикою в будівництві набуває надзвичайної актуальності. Оскільки Україна вступає на шлях реконструкції та оновлення, розуміння та оптимізація цих механізмів стають необхідними не лише для життєздатності будівельної галузі, але й для досягнення загальних цілей національного розвитку та процвітання.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Інвестиційна політика та механізми державного управління, які застосовуються щодо неї, перебувають в полі зору багатьох науковців. Зокрема, дослідженню поняття «інвестиційна політика» присвячені роботи таких науковців як Шевченко Л., Ніка О., Хом'як О., Дем'янюк А. [1], Марцин В. [2], Шевердіна О. [3], Коюда О., Лепейко О., Коюда В., Гриньова В. [4], Борщ Л., Герасимова С. [5], Чистов С., Никифоров А., Куценко Т. [6]. Аналіз тенденцій у будівельній галузі під час воєнного стану виконано в роботі Жужи В. [7]. Непомнящий О. [8] детально розкрив сутність та значення механізмів державного управління інвестиційною політикою у будівництві. Окремі рекомендації щодо вдосконалення цих механізмів були викладені в роботах Рогача О. та Данилишина Б. Незважаючи на обширність існуючих досліджень, ще залишається значний потенціал для подальшого вивчення та удосконалення механізмів державного управління інвестиційною політикою в будівництві.

Мета статті – систематизація та оцінка наявних механізмів державного управління інвестиційною політикою в будівництві та визначення шляхів їх подальшого вдосконалення.

Виклад основного матеріалу. У сучасних економічних умовах поживлення економіки будь-якої країни залежить від реалізації послідовної та ефективної державної інвестиційної політики, спрямованої на каталізацію значних притоків капіталу в різні сектори економіки, в тому числі і в ключову галузь – будівництво. Термін «інвестиції» походить від латинського «investire», що перекладається як «вкладати». У більш широкому розумінні інвестиції означають вкладення фінансових ресурсів з метою збільшення їхньої вартості з часом [1].

У науковій літературі питанню інвестицій та інвестиційної політики приділяється значна увага. Наприклад, Марцин В. визначає інвестиційну політику як таку, що охоплює стратегічне вкладення капіталу в підприємства та організації з подвійною метою – максимізації прибутку та досягнення соціально-економічних, екологічних та науково-технічних результатів [2].

Шердіна О. розглядає інвестиційну політику в ширшому контексті державного управління економікою, характеризуючи її як багатогранну систему, що включає правові, адміністративні та економічні інструменти, призначені для стимулювання та регулювання інвестиційних потоків. Важливо, щоб така політика була спрямована на стимулювання структурних змін у динаміці виробництва, що прискорює технічну та технологічну модернізацію [3]. Підтримуючи цю думку, Коюда О. та Гриньова В. визначають державну інвестиційну політику як стратегічний розрахунок, що включає визначення структурних та кількісних потреб в інвестиційних ресурсах, розширення каналів фінансування та визначення пріоритетних галузей, які потребують цільового притоку інвестицій.

Крім того, вони підкреслюють необхідність формулювання переконливих пропозицій для залучення потенційних інвесторів [4].

Натомість Борщ Л. дотримується більш вузького погляду, трактуючи інвестиційну політику як сукупність заходів, спрямованих на формування сприятливого національного інвестиційного середовища та сприятливої бізнес-екосистеми в країні [5]. Чистов С., Нікіфоров А. та Куценко Т. визначають державну інвестиційну політику як комплекс правових, адміністративних та економічних заходів, що здійснюються державними органами з метою сприяння поширенню та інтенсифікації інвестиційної діяльності [6].

Враховуючи різноманітні погляди, можна зробити висновки, що інвестиційна політика є комплексним інструментом державного управління, спрямованим на стимулювання інвестиційних процесів, сприяння економічному зростанню та соціальному розвитку країни. Однак в умовах повномасштабної війни інвестиційна політика потребує надійних механізмів управління, спроможних ефективно координувати інвестиційні процеси, оптимізувати використання ресурсів та забезпечувати стійке економічне зростання та розвиток відповідно до потреб сучасного суспільства. В контексті будівництва такі механізми набувають особливого значення, оскільки будівельна галузь визначається як ключовий каталізатор економічного зростання та інфраструктурного розвитку країни.

Проблеми, що наразі існують у будівельній галузі України, є багатограними та відображають складну ситуацію на ринку. Зниження платоспроможного попиту та зростання собівартості будівельних робіт призвели до падіння маржинальності в галузі. Це викликано кількома факторами: зростанням собівартості та дефіцитом будівельних матеріалів, здорожчанням логістики, а також дефіцитом кваліфікованих кадрів [7].

Як відомо, значна кількість заводів з виробництва будматеріалів, які знаходилися на сході України, зруйновані або призупинені. Це призвело до падіння внутрішніх об'ємів виробництва. Дефіциту будівельних матеріалів вдалося запобігти тільки тому, що скоротилися обсяги будівництва. Також зупинення імпорту будматеріалів з росії призвело до залежності від дорожчих європейських альтернатив. Крім того, основні логістичні коридори та порти все ще не працюють в повний обсяг, що ускладнює ситуацію з постачанням матеріалів на будівельні майданчики.

Нестача кваліфікованих кадрів є ще однією серйозною проблемою в галузі. Зменшення кількості випускників українських закладів вищої освіти та виїзд студентів за кордон призводить до дефіциту робочої сили. Багато компетентних спеціалістів також перекваліфікувалися або вступили до Збройних Сил України, що призвело до дефіциту кадрів у галузі будівництва.

Інвестиції в будівельну галузь є критично необхідними для вирішення цих проблем. Залучення інвестицій дозволить відновити виробництво будівельних матеріалів, модернізувати логістичні системи, залучити та навчати нових робітників, що сприятиме сталому розвитку галузі та економіки в цілому.

Визнаючи важливість інвестицій, уряд активно намагається оптимізувати їх залучення в будівельний сектор, впроваджуючи низку механізмів, спрямованих на ефективне управління інвестиційною політикою. Враховуючи тему нашого дослідження, вважаємо за необхідне розглянути основні механізми державного управління інвестиційною політикою у будівництві більш детально.

На сьогоднішній день механізми державного управління інвестиційною політикою в будівельному секторі включають:

- формування інвестиційного законодавства;
- формування структури джерел фінансування;
- державне регулювання цін;
- системи стандартизації та сертифікації в будівництві;
- бюджетні трансферти, субсидії та дотації;
- страхування інвестиційних ризиків в будівництві [8].

1. **Формування інвестиційного законодавства.** Інвестиційна діяльність в Україні регулюється низкою нормативно-правових актів, зокрема, Законами України «Про інвестиційну діяльність», «Про зовнішньоекономічну діяльність», «Про захист іноземних інвестицій в Україні», «Про стимулювання інвестиційної діяльності у пріоритетних галузях економіки з метою створення нових робочих місць», «Про державну підтримку інвестиційних проєктів із значними інвестиціями в Україні», «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо реалізації інвестиційних проєктів зі значними інвестиціями» та ін. В сукупності зазначені закони разом з іншими нормативно-правовими актами створюють правову базу, спрямовану на створення сприятливого середовища для інвестицій, як вітчизняних, так і іноземних, у різні сектори економіки, в тому числі, в будівництво [9; 10].
2. **Формування структури джерел фінансування.** Відповідно до Закону України «Про інвестиційну діяльність», джерелами фінансування інвестиційних проєктів в економіці та, зокрема, в будівельній галузі, є власні, позичкові чи залучені фінансові ресурси інвесторів, бюджетні асигнування на інвестиції, внески та пожертвування благодійних організацій, підприємств, установ та приватних осіб [11]. Такий багатогранний підхід до фінансування інвестиційних проєктів забезпечує різноманітну та надійну основу для сталого розвитку будівельного сектору.
3. **Державне регулювання цін.** Державне регулювання відіграє ключову роль у забезпеченні фінансового розвитку будівельного сектору. Державне регулювання цін охоплює як прямі, так і непрямі методи. Прямі методи включають встановлення фіксованих цін, встановлення граничних цін, заморожування цін, декларування зміни цін тощо. Непрямі методи, з іншого боку, передбачають застосування нормативів рентабельності, пільгового оподаткування та кредитування, диференційованих ставок ввізного мита та інших подібних заходів. Важливо визнати, що ціноутворення в будівельній галузі суттєво відрізняється від ціноутворення в інших секторах через унікальну природу будівельної продукції. Ця продукція пристосована для задоволення конкретних вимог замовників і розробляється на основі індивідуальної проектно-кошторисної документації.
4. **Системи стандартизації та сертифікації в будівництві.** При запровадженні державних стандартів і сертифікації будівельних товарів, послуг і робіт ретельна увага приділяється приведенню їх у відповідність до міжнародних визнаних вимог і норм. Це забезпечує високу якість та безпеку в будівництві, що, в свою чергу, стимулює інвестування в цей сектор. Інвестори, розглядаючи можливість вкладення коштів у будівельні проєкти, часто звертають увагу на наявність сертифікатів якості та відповідність проєктів міжнародним стандартам, що забезпечує їх довіру і сприяє залученню капіталу та розвитку сектору. Таким чином, системи

стандартизації та сертифікації в будівництві сприяють привабливості інвестицій шляхом забезпечення довіри та відповідності міжнародним вимогам і стандартам якості та безпеки.

5. **Бюджетні трансферти, субсидії та дотації.** Бюджетні трансферти, субсидії та дотації є фінансовими механізмами, що використовуються державою для фінансування будівельної галузі. Вони включають кошторисне фінансування, державне інвестиційне фінансування та виділення дотацій, субвенцій і субсидій. Субсидії слугують ключовим інструментом інвестиційної стратегії держави, спрямованим на підтримку та стимулювання зростання окремих галузей будівництва, збільшення експорту будівельних товарів, досягнення рівноваги поточного рахунку платіжного балансу, пов'язаного з будівельними товарами та послугами, перерозподіл доходів тощо.
6. **Страховання інвестиційних ризиків у будівництві.** Будівництво пов'язане з численними ризиками для інвесторів, забудовників та підрядників, що підкреслює необхідність страхування інвестицій. Цей інструмент, що є невід'ємною частиною державної інвестиційної політики, спрямований на компенсацію потенційних матеріальних збитків, які можуть виникнути в результаті інвестиційної діяльності в будівництві. У багатьох промислово розвинених країнах існують спеціалізовані державні установи для страхування та захисту іноземних інвестицій та експортних кредитів для будівельних проєктів. Провідні країни, такі як США, Японія, Великобританія, Франція, Канада та Німеччина, є особливо активними в цьому відношенні [12]. Однак в українському законодавстві наразі відсутні положення щодо страхування інвестиційних ризиків у будівництві. Проте, в даний час реалізуються ініціативи, спрямовані на вирішення цієї проблеми. Зокрема, Закон № 3497-ІХ «Про внесення змін до Закону України «Про фінансові механізми стимулювання експортної діяльності щодо страхування інвестицій в Україні від воєнних ризиків», прийнятий 22 листопада 2023 р., уповноважує Експортно-кредитне агентство (ЕКА) надавати страхування від військових ризиків для інвестицій, здійснених як українськими, так і іноземними компаніями в Україні [13]. Детальний перелік воєнних та політичних ризиків, умови та порядок страхування будуть викладені в постанові Кабміну, яка розробляється Міністерством економіки України та Нацбанком. На виконання закону ЕКА розробляє продукти, які, як очікується, стануть доступними для бізнесу вже цього року: страхування міжнародних та внутрішніх прямих інвестицій в Україну, включаючи дивіденди, а також страхування кредитів, пов'язаних з інвестиціями. Ці ініціативи спрямовані на зміцнення довіри інвесторів та зменшення ризиків у будівельному секторі, що сприятиме сталому економічному зростанню в Україні [14].

Отже, існує низка механізмів державного управління інвестиційною політикою, спрямованих на створення сприятливих умов для інвестування в будівельний сектор та забезпечення його сталого розвитку. Зазначені механізми сприяють привабливості інвестицій навіть у період повномасштабної війни, коли для інвесторів існують значні виклики та обмеження.

На сьогоднішній день ключовими напрямками будівництва, які розвиваються в умовах повномасштабного вторгнення, є відновлення пошкодженої інфраструктури, будівництво житла, в тому числі, спрямоване на розміщення внутрішньо переміщених осіб, будівництво та модернізація промислових об'єктів, зумовлене необхідністю переміщення виробництва та адаптації логістики,

будівництво об'єктів цивільної оборони, військових об'єктів та об'єктів подвійного використання.

Розвиток зазначених напрямів будівництва відбувається як за рахунок коштів державного бюджету, так і за рахунок інвесторів. Зокрема, одним із відомих інвесторів, що спрямовує кошти на будівництво промислових об'єктів, є Kingspan Group, світовий лідер у виробництві високотехнологічних, енергоефективних будівельних матеріалів. Наразі він розпочав реалізацію значного інвестиційного проєкту вартістю понад 280 млн доларів. Цей проєкт передбачає створення кампусу будівельних технологій на Львівщині з шістьма виробничими зонами для виготовлення сучасних ізоляційних матеріалів. Основна увага приділяється виробництву будівельної продукції з високою доданою вартістю. Крім того, ініціатива передбачає створення низьковуглецевого екологічно чистого виробництва з метою позитивного впливу на навколишнє середовище. Початок виробничих операцій заплановано на 2024 р.

Незважаючи на поточні виклики, зумовлені війною, німецька компанія-виробник будівельних матеріалів Fixit продовжує реалізацію своїх планів розширення в Україні. Компанія буде другий завод, розташований у Львові. Спочатку інвестувавши в проєкт 5 млн євро до початку повномасштабного вторгнення, Fixit отримав інвестиційне страхування від німецького уряду і виділив додатково 7 млн євро. Розпочавши роботу наприкінці 2023 р., компанія виробляє будівельні матеріали, необхідні для відновлення пошкодженої інфраструктури України [15].

Втім, корупція, недосконалість законодавства, недостатньо розвинута інфраструктура, обмежена фінансова підтримка малого та середнього бізнесу, нестабільність економічної та податкової політики, недостатній розвиток інновацій та технологій, нестача кваліфікованої робочої сили погіршує ефективність механізмів державного управління інвестиційною політикою у будівництві.

Традиційні стратегії вдосконалення таких механізмів у мирний час включають інституційні реформи, перегляд правової бази, спрощення регуляторних процедур, зменшення корупційних ризиків, розвиток інфраструктури у сфері транспорту, енергетики та телекомунікацій, політику фінансової підтримки малих і середніх підприємств, а також стимули для залучення іноземних інвесторів (в тому числі, спеціальні зони вільної торгівлі, надання пільг, гарантії правової стабільності та сприяння макроекономічній стабільності). Тим не менш, ці стратегії не спрацьовують під час сценаріїв воєнного часу, коли інвестиційна привабливість стає менш передбачуваною і більш небезпечною порівняно з мирним часом.

Інвестори, які наважуються на будівництво в Україні в умовах війни, можуть зіткнутися з такими проблемами як:

- **відсутність гарантій захисту інвестицій**, що ставить під загрозу можливість повернення коштів у непередбачуваних військових обставинах;
- **недостатній попит на продукцію інвестиційного проєкту**, що призводить до зниження прибутковості бізнесу;
- **відсутність довіри інвесторів до здатності України захистити їхні інвестиції**.

Вирішенню зазначених проблем сприятиме здійснення наступних заходів:

- **впровадження страхування інвестицій, гарантій повернення інвестицій та захисту прав інтелектуальної власності**, яке може заспокоїти інвесторів і зменшити ризики, пов'язані з військовими діями та терористичними загрозами;
- **забезпечення дотримання чинних законів і нормативно-правових актів, створення спеціальних законів для інвесторів та боротьба з корупцією**, щоб підвищити довіру інвесторів і залучити більше інвестицій;
- **посилення контролю за виконанням договірних зобов'язань за інвестиційними угодами**, що забезпечує захист прав інвесторів;
- **взаємодія з міжнародними організаціями**, яка може зміцнити довіру інвесторів та залучити інвестиції;
- **впровадження структурних реформ**, спрямованих на покращення бізнес-клімату, зменшення бюрократії та розбудову демократичного і правового суспільства, що може підвищити довіру інвесторів навіть під час конфлікту;
- **створення незалежних арбітражних судів**, що гарантує інвесторам доступ до справедливого судового процесу для вирішення інвестиційних спорів;
- **сприяння вільному ринковому середовищу**, яке приваблюватиме різноманітних інвесторів, сприятиме здоровій конкуренції та забезпечуватиме додаткові механізми захисту прав інвесторів.
- **надання чіткої інформації про ситуацію в країні, військові дії, інвестиційні можливості та дії уряду** щодо зменшення ризиків, яке сприятиме зміцненню довіри серед інвесторів [16].

Висновки. Отже, уряд вживає активних заходів для впровадження різноманітних механізмів, спрямованих на управління інвестиційною політикою в будівельному секторі. Ці заходи охоплюють створення інвестиційного законодавства, формування структури джерел фінансування, регулювання цін, впровадження стандартизованих систем сертифікації в будівництві, а також бюджетні асигнування, субсидії, гранти та страхування інвестиційних ризиків. Незважаючи на ці зусилля, на заваді ефективності зазначених механізмів стоять такі проблеми, як корупція, недоліки законодавства, нерозвиненість інфраструктури, обмежена фінансова підтримка малих і середніх підприємств, нестабільність економічної та податкової політики, відставання інновацій і технологій, дефіцит кваліфікованої робочої сили та невизначеність щодо захисту інвестицій під час конфлікту.

Усунення цих перешкод вимагає не лише інституційних реформ та перегляду нормативно-правової бази, а й суворого дотримання чинних законів та нормативних актів. Крім того, запровадження страхування інвестицій, гарантій повернення інвестицій та захисту прав інтелектуальної власності є надзвичайно важливими для зміцнення довіри інвесторів та зменшення ризиків.

Практичне значення дослідження полягає в тому, що його результати можуть бути використані для вдосконалення механізмів державного управління, що регулюють інвестиційну політику в будівництві.

Список використаних джерел:

1. Шевченко Л.І., Ніка О.І., Хом'як О.І., Дем'янюк А.А. Новий словник іншомовних слів близько 40000 слів і словосполучень. Київ: АРІЙ. 2008, 672 с.

2. Марцин В. Удосконалення державного регулювання інвестиційної діяльності в економіці України. *Актуальні проблеми економіки*. 2007. № 5 (71). С. 52–53.
3. Шeverдіна О.В. Інвестиційна політика України як об'єкт державної економічної політики. *Публічне управління: теорія та практика*. 2012. № 4 (12). С. 111–117.
4. Коюда О.П., Лепейко О.П., Коюда В.О., Гриньова В.М. Інвестування. Київ: Знання, 2008. 452 с.
5. Борщ Л.М., Герасимова С.В. Інвестування: теорія і практика. Київ: Знання, 2007. 685 с.
6. Чистов С.М., Никифоров А.Є., Куценко Т.Ф. Державне регулювання економіки: навч. посібн. Київ: КНЕУ, 2000. 316 с.
7. Жужа М. Тенденції в будівельній галузі під час воєнного стану. *Ліга.net*. 2023. URL: <https://blog.liga.net/user/mzhuzha/article/51593> (дата звернення: 19.12.2023).
8. Непомнящий О.М. Сутність та зміст механізмів державного управління інвестиційною політикою у будівництві. *Інвестиції: практика та досвід*. 2018. № 5. С. 49–52. URL: http://www.investplan.com.ua/pdf/5_2018/12.pdf (дата звернення: 19.12.2023).
9. Нормативно-правові акти, що регулюють інвестиційну діяльність в Україні. Офіційний вебсайт Тарутинської селищної ради. 2023. URL: <https://www.tarutyne-sr.gov.ua/gromada/investytsiina-diialnist/normativno-pravovi-akty-shcho-rehuliuuiu-investytsiinu-diialnist-v-ukraini/> (дата звернення: 19.12.2023).
10. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо реалізації інвестиційних проектів із значними інвестиціями: Закон України від 9 серпня 2023 р. № 3311-IX. ВРУ. 2023. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3311-20#Text> (дата звернення: 19.12.2023).
11. Про інвестиційну діяльність: Закон України від 18 вересня 1991 р. № 1560-XII. ВРУ. 2022. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1560-12#Text> (дата звернення: 19.12.2023).
12. Рогач О.І. Міжнародні інвестиції: Теорія та практика бізнесу транснаціональних корпорацій: підручник. Київ: Либідь, 2005. 720 с.
13. Про внесення змін до Закону України «Про фінансові механізми стимулювання експортної діяльності» щодо страхування інвестицій в Україні від воєнних ризиків: Закон України від 22 листопада 2023 р. № 3497-IX. ВРУ. 2023. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3497-20#Text> (дата звернення: 19.12.2023).
14. Страхування інвестицій від воєнних ризиків має запрацювати у другому кварталі 2024 року. *Юридична газета*. 2024. URL: <https://jur-gazeta.com/golovna/strahuvannya-investiciy-vid-voennih-rizikiv-mae-zaprasyuvati-u-drugomu-kvartali-2024-roku.html> (дата звернення: 12.01.2024).
15. Як світові промислові гіганти розвивають виробництво в Україні під час війни. *DIA*. 2023. URL: <https://dia.dp.gov.ua/yak-svitovi-promislovi-giganti-rozvivayut-virobnictvo-v-ukra%D1%97ni-pid-chas-vijni/> (дата звернення: 19.12.2023).
16. Данилишин Б. Як залучити інвестора під час війни та забезпечити його захист. *Еспресо*. 2023. URL: <https://espresso.tv/yak-zaluchiti-investora-pid-chas-viyni-ta-zabezpechiti-yogo-zakhist> (дата звернення: 19.12.2023).

References:

1. Shevchenko, L.I., Nika, O.I., Khom"yak, O.I., & Dem"yanyuk, A.A. (2008). *Novyy slovnyk inshomovnykh sliv blyz'ko 40000 sliv i slovospoluchen' [New dictionary of foreign words of about 40,000 words and phrases]*. Kyiv: ARIY [in Ukrainian].
2. Martsyn, V. (2007). *Udoskonalennya derzhavnoho rehulyuvannya investytsiynoyi diyal'nosti v ekonomitsi Ukrayiny [Improvement of state regulation of investment activities in the economy of Ukraine]*. *Aktual'ni problemy ekonomiky – Actual problems of the economy*, 5 (71), 52–53 [in Ukrainian].
3. Sheverdina, O.V. (2012). *Investytsiyna polityka Ukrayiny yak ob'yekt derzhavnogo ekonomichnoyi polityky [Investment policy of Ukraine as an object of state economic policy]*. *Publichne upravlinnya: teoriya ta praktyka – Public administration: theory and practice*, 4 (12), 111–117 [in Ukrainian].
4. Koyuda, O.P., Lepeyko, O.P., Koyuda, V.O., & Hryn'ova, V.M. (2008). *Investuvannya [Investing]*. Kyiv: Znannya [in Ukrainian].

5. Borshch, L.M., & Herasymova, S.V. (2007). *Investuvannya: teoriya i praktyka [Investing: theory and practice]*. Kyiv: Znannya [in Ukrainian].
6. Chystov, S.M., Nykyforov, A.YE., & Kutsenko, T.F. (2000). *Derzhavne rehulyuvannya ekonomiky [State regulation of the economy]*. Kyiv: KNEU [in Ukrainian].
7. Zhuzha, M. (2023). Tendentsiyi v budivel'niy haluzi pid chas voyennoho stanu [Trends in the construction industry during martial law]. *Liha.net*. Retrieved from: <https://blog.liga.net/user/mzhuzha/article/51593> [in Ukrainian].
8. Nepomnyashchyy, O.M. (2028). Sutnist' ta zmist mekhanizmiv derzhavnoho upravlinnya investytsiynoyu politykoyu u budivnytstvi [The essence and content of mechanisms of state management of investment policy in construction]. *Investytsiyi: praktyka ta dosvid – Investments: practice and experience*, 5, 49–52. Retrieved from http://www.investplan.com.ua/pdf/5_2018/12.pdf [in Ukrainian].
9. Normatyvno-pravovi akty, shcho rehulyuyut' investytsiynu diyal'nist' v Ukrayini. (2023). [Normative and legal acts regulating investment activities in Ukraine]. Ofitsiynyy veb-sayt Tarutyns'koyi selyshchnoyi rady. www.tarutyn-sr.gov.ua. Retrieved from <https://www.tarutyn-sr.gov.ua/gromada/investytsiina-diialnist/normatyvno-pravovi-akty-shcho-rehuliuut-investytsiynu-diialnist-v-ukraini/> [in Ukrainian].
10. Pro vnesennya zmin do deyakykh zakonodavchykh aktiv Ukrayiny shchodo realizatsiyi investytsiynyykh proektiv iz znachnymy investytsiyamy: Zakon Ukrayiny vid 9 serpnia 2023 roku № 3311-IX. (2023). [Law of Ukraine on amendments to some legislative acts of Ukraine regarding the implementation of investment projects with significant investments from August 9, 2023 № 3311-IX]. VRU. zakon.rada.gov.ua. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3311-20#Text> [in Ukrainian].
11. Pro investytsiynu diyal'nist': Zakon Ukrayiny vid 18 veresnya 1991 roku № 1560-XII. (2022). [Law of Ukraine on investment activity from September 18, 1991 № 1560-XII]. VRU. zakon.rada.gov.ua. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1560-12#Text> [in Ukrainian].
12. Rohach, O.I. (2005). *Mizhnarodni investytsiyi: Teoriya ta praktyka biznesu transnatsional'nykh korporatsiy [International Investments: Theory and Business Practice of Transnational Corporations]*. Kyiv: Lybid' [in Ukrainian].
13. Pro vnesennya zmin do Zakonu Ukrayiny «Pro finansovi mekhanizmy stymulyuvannya eksportnoyi diyal'nosti» shchodo strakhuvannya investytsiy v Ukrayini vid voyennykh ryzykiv: Zakon Ukrayiny vid 22 lystopada 2023 roku № 3497-IX. (2023). [Law of Ukraine on amendments to the Law of Ukraine "On Financial Mechanisms for Stimulating Export Activity" regarding the insurance of investments in Ukraine against war risks from November 22, 2023 № 3497-IX]. VRU. zakon.rada.gov.ua. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3497-20#Text> [in Ukrainian].
14. Strakhuvannya investytsiy vid voyennykh ryzykiv maye zapratsyuvaty u druhomu kvartali 2024 roku. (2024). [Investment insurance against military risks should become operational in the second quarter of 2024]. Yurydychna hazeta. jur-gazeta.com. Retrieved from <https://jur-gazeta.com/golovna/strakhuvannya-investitsiy-vid-voennih-rizykiv-mae-zapratsyuvaty-u-drugomu-kvartali-2024-roku.html> [in Ukrainian].
15. Yak svitovi promyslovi hianty rozvyvayut' vyrobnytstvo v Ukrayini pid chas viyny. (2023). [How world industrial giants develop production in Ukraine during the war]. DIA. dia.dp.gov.ua. Retrieved from <https://dia.dp.gov.ua/yak-svitovi-promislovi-giganti-rozvivayut-virobnictvo-v-ukra%D1%97ni-pid-chas-vijni/> [in Ukrainian].
16. Danylyshyn, B. (2023). Yak zaluchyty investora pid chas viyny ta zabezpechyty yoho zakhyst [How to attract an investor during the war and ensure his protection]. *Espresso*. Retrieved from <https://espresso.tv/yak-zaluchiti-investora-pid-chas-viyni-ta-zabezpechiti-yogo-zakhyst> [in Ukrainian].

Подано до редакції 25.12.23 р.
Прийнято до друку 26.01.24 р.